

WEER EEN „LEVENDE FOSSIEL” ONTDEKT

door G.M. Roding

Enige tijd geleden ontvingen wij een fotocopie van een artikel in "Umschau", waarin Dr Hennig Lemche iets vertelt over de vondst van *Neopilina galathea*, een dier, welks verwanten tot nu toe slechts in het Cambrium en het Siluur waren aangetroffen.

Om de waarde van deze ontdekking enigszins naar waarde te kunnen schatten, dienen we ons op de hoogte te stellen van enkele algemene begrippen.

De hoofdafdeling der weekdieren of mollusken wordt verdeeld in een vijftal klassen:

1. Loricata (Polyplacophora) of keverslakken.
2. Gastropoda of slakken.
3. Scaphopoda of graafvoetigen (olifantstandjes, *Dentalium* sp.).
4. Bivalvia of tweekleppigen.
5. Cephalopoda of inktvissen.

Reeds vanaf het Onder-Cambrium heeft men vertegenwoordigers van deze vijf groepen aangetroffen, hoewel de eerstgenoemde groep het meest oorspronkelijk lijkt te zijn. Zo gelijken de keverslakken, waarvan enkele vertegenwoordigers aan onze kust leven, eigenlijk in het geheel niet op weekdieren. Met hun acht schelpstukjes op de rug doen ze meer aan pissebedden denken. Toch vertonen ze in hun inwendige bouw zoveel typische weekdierkenmerken, dat ze stellig hiertoe behoren.

De meest eenvoudige vormen van de volgende groep, die der slakken, hebben geen spiraalvormig gewonden schelp, doch een eenvoudig napje, zoals het geslacht *Patella*, waarvan we in ons land ook al weer een vertegenwoordiger kennen (*Patella vulgata*. L.) Nu bleken er onder de fossiele napslakken, die men in de loop der tijden gevonden had, er enkele te zijn die niet slechts één spierindruksel vertoonden als *Patella*, maar meerdere paren, tot zes toe! (*Pilina* sp., *Tryblidium* sp.).

De Amerikaanse malacoloog Pilsbry beschouwde ze wel als verwanten van de napslakken, maar vond dit kenmerk toch zo belangrijk, dat hij ze in een aparte familie, die der Tryblidiidae, onderbracht.

In 1938 wees de Duitser Wenz erop, dat er zijns inziens een veel grotere afstand was tussen deze groep en de overige gastropoden, maar wilde toch niet zo ver gaan als de Zweed Odhner, die een nieuwe klasse wilde vormen.

Eerst in 1952 werden ze door de Amerikaan J.B. Knight tot de nieuwe klasse der Monoplacophora gebracht, in welke naam tevens ligt opgesloten de verwantschap met de Polyplacophora of keverslakken.

Een schitterende bevestiging van deze toch altijd nog hypothetische indeling bracht kort daarna de ontdekking van *Neopilina galathea*. Een tiental exemplaren werd op 6 mei 1952 voor de westkust van Costa Rica vanuit een diepte van 3590 m opgevist.

De schelpjes van deze dieren zijn zeer teer, hebben de vorm van een horlogeglas en bezitten een doorsnede van ongeveer 37 mm.

Een verdere betekenis van deze vondst is, dat men hiermede weer een belangrijke schakel heeft ontdekt tussen de gelede wormen (*Annelida*) en de weekdieren.

Het is misschien wel goed er op deze plaats nog op te wijzen, dat het geenszins onmogelijk is, dat er in de diepzee nog meer van dergelijke oervormen bewaard zijn gebleven. Waar de omstan-

digheden in de diepzee waarschijnlijk in de loop der tijden vrijwel constant gebleven zijn, heeft ook de evolutie vrijwel stil gestaan, terwijl de strijd om het bestaan er niet zo hevig is.

Wij kennen, zo schrijft Lemche, reeds een hele reeks van die dieren zoals de Inktvissen Nautilus en Spirula, de slak Pleurotomaria en de vis Latimeria, die alle uit de diepzee komen.

LITERATUUR

- H. LEMCHE: Uraltes Leben entsteigt dem Meer, Umschau 1957, Heft 9, p. 266/267.
- C.O. VAN REGTEREN ALTENA: Een nieuw levend fossiel, Corr. Blad der Ned. Malac. Ver. nr. 70 (1957), p. 677.
- C.M. YUNGE: Neopilina, survival from the Palaeozoic, Discovery, Vol. 18 (1957) p. 255.

TELOCERAS BLAGDENI (SOWERBY)

Pleistocene Maasgrind van Zuid-Limburg

aanvulling Limburgnummer

Op verzoek van de heer J. Willems brengen wij het volgende nog gaarne onder uw aandacht:

Pagina 80, achter de 31e regel van boven ontbreekt onderstaande tabel:

Nederland	Frankrijk	
Malm	Supérieur	
Dogger	Moyen	Bathonien
		Bajocien
Lias	Inférieur	

Indeling Jura

Pagina 84, 17e regel staat: "St. Geertruid-Berg- en St. Pieter-Niveau".

Dit moet zijn: St. Geertruid-Berg en St. Pietersberg-Niveau.

Pagina 86, 4e regel van boven, als volgt te lezen:

Opvallend is ook dat in de laatste jaren veel vondsten gedaan zijn, in de meeste gevallen door particuliere verzamelaars. Dit blijkt ook uit de vondsten die gedaan zijn na 1950. Gevonden zijn nl. in 1952 no. 10, in 1954 no. 9, in 1955 no. 7, in 1956 no. 11 en 12 en in 1959 no. 8, (zie overzicht der vondsten).

REDACTIE.